

Ve Štrasburku dne 8.3.2016
COM(2016) 127 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Zahájení veřejné konzultace o evropském pilíři sociálních práv

{SWD(2016) 50 final}

{SWD(2016) 51 final}

1. Úvod

Předseda Komise Jean-Claude Juncker oznámil zřízení evropského pilíře sociálních práv ve svém projevu o stavu Unie, který přednesl v Evropském parlamentu dne 9. září 2015. Tato iniciativa je součástí úsilí Komise o vytvoření hlubší a spravedlivější hospodářské a měnové unie (HMU)¹ a součástí pracovního programu Komise na rok 2016.

Předseda Juncker ve svém projevu uvedl: „*Musíme zintenzivnit práci směřující ke spravedlivému a skutečně celoevropskému trhu práce. (...) V rámci tohoto úsilí budu chtít vytvořit evropský pilíř sociálních práv, který zohlední měnící se realitu evropských společností a světa práce a který může sloužit jako kompas pro obnovenou konvergenci v rámci eurozóny. Tento evropský pilíř sociálních práv by měl doplňovat to, čeho jsme již společně dosáhli v oblasti ochrany pracovníků v EU. Budu očekávat, že sociální partneři budou hrát v tomto procesu ústřední úlohu. Domnívám se, že je dobré začít s touto iniciativou v rámci eurozóny a umožnit dalším členským státům EU, aby se připojily, pokud budou chtít.*“

Toto sdělení vymezuje směřování pro evropský pilíř sociálních práv. Uvádí důvody, jež stojí v pozadí této iniciativy, rozebírá její úlohu, rozsah působnosti a povahu a zahajuje rozsáhlou konzultaci, jejímž cílem je získat zpětnou vazbu. V zájmu usnadnění diskuse je k tomuto sdělení přiložen první, předběžný nástin pilíře. Sdělení také doprovázejí dva pracovní dokumenty útvarů Komise: první popisuje klíčové hospodářské a sociální tendence a trendy na trhu práce, z nichž pilíř vychází a k jejichž řešení by měl pomoci, a druhý připomíná nejvíce relevantní právní *acquis* na úrovni EU².

2. Proč je evropský pilíř sociálních práv potřebný?

2.1 Vysoce konkurenceschopné sociálně tržní hospodářství

Opatření na úrovni EU odráží základní zásady Unie a vychází z přesvědčení, že hospodářský rozvoj by měl vést k většímu společenskému pokroku a soudržnosti a že by sociální politika měla jednak zajišťovat odpovídající bezpečnostní síť v souladu s evropskými hodnotami, a jednak měla být považována za produktivní faktor, který omezuje nerovnost, maximalizuje tvorbu pracovních míst a podporuje rozkvět lidského kapitálu Evropy. Toto přesvědčení potvrzují důkazy o výsledcích v oblasti zaměstnanosti a sociální politiky. Členské státy, které mají nejlepší hospodářské výsledky, vytvořily ambicióznější a efektivnější sociální politiky nejen jako výsledek hospodářského rozvoje, nýbrž jako centrální součást svého modelu růstu. Klíčová je zde koncepce systémů sociálního zabezpečení a institucí na trhu práce, které řádně plní svou úlohu a podporují vytváření pracovních míst.

Tento přístup je také ústředním prvkem celkového hospodářského programu této Komise, jak dokládá její roční analýza růstu na rok 2016. Ve svém zaměření na podporu strukturálních reforem, investic a odpovědné fiskální politiky klade Komise velký důraz na sociální otázky a sociální spravedlnost.

¹ Politické směry pro příští Evropskou komisi, 15. července 2014, „Nový začátek pro Evropu: Moje agenda pro zaměstnanost, růst, spravedlnost a demokratickou změnu“.

² Pracovní dokumenty útvarů Komise „Klíčové trendy v oblasti hospodářství, zaměstnanosti a sociálních věcí, které stojí za evropským pilířem sociálních práv“ (SWD(2016) 51) a „Sociální *acquis* EU“ (SWD(2016) 50) ze dne 8. března 2016.

V souladu se zásadou subsidiarity jsou za vymezení politiky zaměstnanosti a sociální politiky odpovědné především členské státy. V nich je zahrnuto i pracovní právo a organizace systémů sociálního zabezpečení. Tato pravomoc je uznána ve smlouvách EU, které od založení Evropského hospodářského společenství rovněž stanoví, že úlohou EU je doplňovat činnost členských států. V článku 3 Smlouvy o Evropské unii se odráží tento obecný cíl, kterým je usilovat o „*udržitelný rozvoj Evropy, založený na vyváženém hospodářském růstu a na cenové stabilitě, vysoce konkurenceschopném sociálně tržním hospodářství směřujícím k plné zaměstnanosti a společenskému pokroku a na vysokém stupni ochrany a zlepšování kvality životního prostředí*“.

Proto je vytváření a prohlubování jednotného evropského trhu doprovázeno rozvojem právního *acquis* v sociální oblasti na úrovni EU, jež má zajistit rovné podmínky, omezit riziko sociálního dumpingu nebo „závodu o nejhorší podmínky“ a usnadnit hospodářskou a sociální integraci. A proto jsou také od 90. let 20. století zaměstnanost a sociální otázky nedílnou součástí procesu koordinace hospodářských politik na úrovni EU, nyní známého jako evropský semestr. Tato logika stojí v pozadí přípravy evropského pilíře sociálních práv a reaguje na dvě potřeby: zaprvé překonat krizi a myslet v dlouhodobé perspektivě, zadruhé směřovat k hlubší a spravedlivější hospodářské a měnové unii.

2.2 Překonat krizi a myslet v dlouhodobé perspektivě

Evropa se zotavuje z nejhorší krize za několik desetiletí: všechny členské státy i EU jako celek se potýkají s jejími politickými, hospodářskými a společenskými důsledky a zároveň se snaží předvídat budoucí vývoj. Krize měla vážné a viditelné dopady na evropskou společnost a ekonomiku. Systémy sociálního zabezpečení některé dopady zmírnily, vzrostla však nezaměstnanost, značná část obyvatel je ohrožena chudobou, veřejné finance jsou napjaté a jednotlivé členské státy si vedou velmi rozdílně. Dlouhodobě má velmi silné dopady na jednotlivce i společnost především nezaměstnanost: téměř 22 milionů (v eurozóně téměř 17 milionů) osob je stále bez práce nebo si hledá zaměstnání, z toho 10 milionů osob je v této situaci déle než rok.

Krize rovněž částečně skryla některé a zdůraznila jiné, významnější dlouhodobé trendy. Patří k nim například změny ve struktuře společnosti, v rodinných a pracovních modelech, delší a rozmanitější produktivní věk, různorodější pracovní síla a šíření nových forem práce, paradox, kdy roste úroveň vzdělanosti, ale mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi panuje značný nesoulad, prohlubování nerovností, nové potřeby a příležitosti v důsledku vyšší střední délky života a stárnutí obyvatelstva, technologické změny a digitalizace společnosti a hospodářství.

Rozsah a povaha úkolů, před kterými stojí svět práce a společnost obecně, se oproti 20. století radikálně změnila a Evropa se bude muset přizpůsobit řadě nových trendů. Cíle sociální politiky a její schopnost přinášet výsledky procházejí významnou zkouškou a pro schopnost Evropy zvyšovat produktivitu, globálně konkurovat, posilovat sociální soudržnost a dále zvyšovat životní úroveň občanů je zásadní, zda dokáže vytvořit dobře fungující a spravedlivé pracovní trhy a systémy sociálního zabezpečení.

Tyto úvahy se dostávají do popředí v mezinárodním měřítku i v rámci jednotlivých členských států³. Navzdory nejistotě ohledně budoucí situace existuje stále více důkazů a roste globální konsensus o tom, že je nezbytné posílit provázanost mezi hospodářským, společenským a environmentálním rozvojem, a o skutečnosti, že nerovnosti brání hospodářskému rozvoji a že je nezbytné budovat inkluzivnější model růstu, jak dokládají cíle udržitelného rozvoje přijaté OSN v září 2015 a také opakující se závěry skupiny G20. Tento globální program vychází do značné míry z rozsáhlého výzkumu provedeného mezinárodními organizacemi, jako je Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, Světová banka, Mezinárodní organizace práce a Mezinárodní měnový fond.

Tyto publikace zdůrazňují, že jedním z významných transmisních mechanismů mezi dlouhodobým růstem, rovností a společenským pokrokem jsou investice do lidského kapitálu. Dále potvrzují, že nerovnost v příjmech může mít dlouhodobý negativní dopad na potenciální růst, jelikož upevňuje a posiluje stávající nerovnost v příležitostech, omezuje rozvoj dovedností a brání sociální a profesní mobilitě. Ve vyspělých ekonomikách, které svou prosperitu staví na růstu produktivity a schopnosti inovovat, jsou sociální a hospodářské výsledky dvěma stranami jedné mince.

Moderní sociální politika by se měla opírat o investice do lidského kapitálu založené na rovných příležitostech, prevenci sociálních rizik a ochraně před nimi a na existenci účinných záchranných sítí a pobídek k přístupu na trh práce, tak aby lidé mohli žít důstojný život, měnit během života osobní a profesionální status a co nejlépe využili své schopnosti.

2.3 Směrem k hlubší a spravedlivější hospodářské a měnové unii

Eurozóna se poučila z krize posledních let a zahájila proces další integrace a konsolidace. To nutně zahrnuje i sociální rozměr. Zpráva pěti předsedů o dokončení evropské hospodářské a měnové unie⁴ zdůrazňuje, že „evropskou ambicí by měl být sociální rating AAA“ a že „má-li HMU uspět, trhy práce a sociální systémy musí ve všech členských zemích eurozóny dobře fungovat a být spravedlivé“. Zpráva připomíná, že neexistuje žádný univerzální model, a zdůrazňuje, že různé členské státy často čelí podobným výzvám. Dále žádá větší zaměření na zaměstnanost a sociální výkonnost jako součást širšího procesu konvergence směrem k vyšší úrovni v zájmu odolnějších hospodářských struktur v rámci eurozóny.

³ Viz například MOP (2015), *The future of work centenary initiative* (Budoucnost práce – iniciativa ke stému výročí); OECD (2016), *Policy forum on the future of work* (Politické fórum o budoucnosti práce); Bertelsmann Stiftung (2015), *Redesigning European welfare states – Ways forward* (Jak přeprocovat evropské sociální státy); Bundesministerium für Arbeit und Soziales (2015), *Green Paper: Re-Imagining Work. Work 4.0* (Zelená kniha: Nové představy o práci. Práce 4.0); Světové ekonomické fórum (2016), *The Future of Jobs: Employment, Skills and Workforce Strategy for the Fourth Industrial Revolution* (Budoucnost zaměstnanosti: strategie zaměstnanosti, dovedností a pracovních sil pro čtvrtou průmyslovou revoluci); OECD, MMF, Světová banka a MOP (2015), *Income inequality and labour income share in G20 countries: Trends, Impacts and Causes* (Nerovnost příjmů a podíl příjmů ze zaměstnání v zemích G-20: trendy, dopady a příčiny).

⁴ „Dokončení evropské hospodářské a měnové unie“, zpráva vypracovaná Jeanem-Claudem Junckerem v úzké spolupráci s Donaldem Tuskem, Jeroenem Dijsselbloemem, Mariem Draghim a Martinem Schulzem, červen 2015. Například Francie a Německo ve společném příspěvku do zprávy zdůraznily, že je zapotřebí posílit spolupráci a společně směřy v některých oblastech, jako jsou aktivní politiky na trhu práce a systémy sociálního zabezpečení. Viz také Evropské centrum politické strategie (2015), „Sociální rozměr hospodářské a měnové unie“.

Nejde pouze o politický a společenský imperativ, ale také o hospodářskou nutnost: zkušenosti minulých patnácti let ukázaly, že přetrvávající nerovnováha v jednom či více členských státech může ohrozit stabilitu eurozóny jako celku a že neschopnost odstranit tyto rozdíly může vést k dalším nákladným rozdílům. Po krizi let 2007–2008, která některé země zasáhla velmi silně, se eurozóna stala různorodější a nějakou dobu potrvá, než se tuto různorodost podaří omezit. Výhledově je jasné, že další úspěch eurozóny závisí do značné míry na účinnosti trhů práce a systémů sociálního zabezpečení jednotlivých států a na schopnosti hospodářství absorbovat otřesy a přizpůsobovat se jim.

Výkonné a inkluzivní trhy práce musí účinně spojovat prvky flexibility a jistoty, které mohou přinést vyšší kapacity v oblasti zaměstnanosti a přizpůsobivosti. Související pojem „flexikurity“ není nový, ale v důsledku krize a s ohledem na měnící se svět práce je načase přezkoumat, jak jej co nejlépe uplatňovat v praxi. Podniky mají zájem na předvídatelném a právně bezpečném podnikatelském prostředí, na schopnosti přitahovat kvalifikované a produktivní pracovníky, ale také na přizpůsobování rychle se měnícím podmínkám trhu. Pracovníci mají zájem na jistotě práce a příjmu, aby mohli sladit pracovní a soukromý život, ale také na přijímání nových výzev a přizpůsobování po celou dobu kariéry a celoživotním nabývání dovedností. Nezaměstnané a neaktivní osoby často hledají cesty do světa práce, které je nepřivedou na nekvalitní a špatně placené pracovní místa a jež nebudou porušovat jejich základní sociální práva. Hospodářství a společnost, a to zejména v rámci eurozóny, mají zájem na lepším rozvoji a využívání dovedností, větší agilitě a odolnosti, sociální soudržnosti a spravedlivém a účinném rozdělení práv, povinností a příjmů, a to i mezi generacemi.

Vysoká nezaměstnanost a demografické stárnutí spolu s tlakem na veřejné finance a potřebou minimalizovat přelévání mezi jednotlivými zeměmi, které vyplývá z makroekonomické nerovnováhy, však současně vyzdvihují otázku výkonnosti vnitrostátních systémů sociálního zabezpečení ve více ohledech: zaprvé jde o jejich přiměřenost a fiskální udržitelnost v kontextu vyvíjejících se sociálních potřeb, včetně potřeby zabývat se chudobou; zadruhé jde o jejich dopad na tvorbu pracovních míst z hlediska zaměstnavatele i uchazeče o zaměstnání, včetně jejich schopnosti zajistit, aby se práce vyplácela, a zvyšovat dovednosti lidí a jejich schopnost plně se zapojit do společnosti; a zatřetí – což je obzvláště důležité pro eurozónu – jde o jejich schopnost tlumit makroekonomické šoky a působit jako automatický stabilizační prvek. Vysoká míra zaměstnanosti, nízká nezaměstnanost a dobře postavené systémy sociálního zabezpečení jsou zásadní pro zdravé veřejné finance; příliš rozdílné výsledky na trzích práce a v sociální oblasti ohrožují fungování eurozóny. V rámci kroků ke zlepšení fiskálního dohledu na úrovni EU vedly úvahy o kvalitě veřejných financí, kde značnou část tvoří systémy sociálního zabezpečení, k většímu zaměření na otázky týkající se spravedlnosti a účinnosti veřejných příjmů a výdajů.

2.4 Stavět na bohatých zkušenostech

Evropský pilíř sociálních práv může využívat řadu zkušeností a postupů: nejlepší světové výsledky v mnoha oblastech lze nalézt v Evropě a existují dobře známá řešení. Vzhledem k rozsahu dnešních problémů však není namístě podléhat sebeuspokojení a udržovat *status quo*. Máme se také co učit od měnící se reality na celém světě.

Situace v jednotlivých členských státech se velmi liší, ale pilíř se může rovněž opírat o společné hodnoty a zásady sdílené na národní, evropské a mezinárodní úrovni. Tyto hodnoty a zásady jsou obsaženy především v referenčních dokumentech, jako je Smlouva o Evropské unii (SEU), Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU), Listina základních práv a judikatura Soudního dvora Evropské unie, jakož i v mezinárodních nástrojích, jako je sociální charta přijatá Radou Evropy a doporučení MOP.

Tyto rámce často pokrývají širokou škálu oblastí, v nichž definují obecné zásady nebo minimální normy, které mají být doplněny na národní, regionální nebo místní úrovni. Vzhledem k rychlým změnám v sociálním, právním a hospodářském prostředí tudíž v Evropě nemusí být nutně zásadní otázkou uznávání práv, ale spíše jejich skutečné přejímání a uplatňování.

V uplynulých letech Komise posílila úsilí týkající se naléhavých priorit a aktualizace *acquis* EU. Toto úsilí se řídí logikou zlepšování právní úpravy: to neznamená méně právních předpisů, ale přístup, který při regulaci plně zohledňuje praktické hospodářské, sociální a environmentální dopady, tak aby každá iniciativa dosáhla svého cíle co nejlepším způsobem. Komise během současného mandátu vytvořila evropské strukturální a investiční fondy na období 2014–2020, z nichž téměř 20 % je mobilizováno prostřednictvím Evropského sociálního fondu. Její další činnost se soustředila na více oblastí:

- větší pozornost sociálním otázkám v rámci evropského semestru pro koordinaci hospodářských politik, využití sociálních ukazatelů v rámci takzvaného postupu při makroekonomické nerovnováze, propagaci „sociálního benchmarkingu“ a posouzení sociálních dopadů nového programu podpory stability Řecka,
- začleňování sociálních cílů do stěžejních iniciativ, jako je investiční plán pro Evropu, energetická unie a jednotný digitální trh,
- představení strategického závazku ohledně rovnosti žen a mužů na období 2016–2019,
- přednostní přidělení finanční podpory členským státům na zavedení systému záruk pro mladé lidi, který zaručí všem mladým lidem pod 25 let konkrétní nabídku kvalitní práce do 4 měsíců od okamžiku, kdy ukončí formální vzdělávání nebo se stanou nezaměstnanými,
- vydání pokynů pro členské státy k znovuzačleňování dlouhodobě nezaměstnaných na trhu práce,
- návrh Evropského aktu přístupnosti, který má osobám se zdravotním postižením usnadnit přístup k základnímu zboží a službám na jednotném trhu,
- návrh revize směrnice o vysílání pracovníků v zájmu uplatňování zásady stejné odměny za stejnou práci na stejném místě.

V roce 2016 probíhá práce také v několika dalších ohledech a pokračovat bude i během konzultace týkající se pilíře. Jde o nový začátek v úsilí o podporu rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem pro pracující rodiče, agendu dovedností pro Evropu a o důkladné hodnocení 24 směrnic v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, jež by mělo pomoci posoudit jejich relevantnost, účinnost a soudržnost s cílem zachovat vysokou úroveň ochrany zdraví a bezpečnosti pracovníků vzhledem k novým rizikům a současně zjednodušit a modernizovat platné právní předpisy, mimo jiné s cílem usnadnit účast malých a středních podniků. Tyto příklady ilustrují podpůrnou, vůdčí a rámcovou úlohu, kterou může EU hrát v sociální oblasti, jakož i další opatření, která mohou ze zřízení pilíře vyplynout.

Jednou z klíčových priorit této Komise je rovněž podporovat sociální dialog na všech úrovních. V návaznosti na konferenci na vysoké úrovni o novém začátku pro sociální dialog na úrovni EU, jež proběhla v březnu 2015, se sociální partneři EU na meziodvětvové úrovni dohodli na společné hloubkové analýze zaměstnanosti a společném pracovním programu na období 2015–2017. Byla zahájena jednání o samostatné rámcové dohodě o aktivním stárnutí, připravují se společné závěry o otázce rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem a pracovní skupina se zabývá tím, jak členové předchozích samostatných rámcových dohod tyto dohody provádějí. Odvětvoví sociální partneři EU, kteří jsou zastoupeni v 43 různých odvětvích a představují 75 % pracovních sil, rovněž nadále plnili své pracovní programy.

3. Evropský pilíř sociálních práv: úloha, rozsah působnosti a právní povaha

Cílem pilíře je vyjádřit několik základních zásad, jež podpoří dobře fungující a spravedlivé trhy práce a systémy sociálního zabezpečení. Jak uvedl předseda Juncker, pilíř bude vypracován v rámci eurozóny, přičemž další členské státy EU se mohou připojit, pokud budou chtít.

Pilíř proto bude vycházet ze stávajícího sociálního *acquis* na úrovni EU a doplňovat je a zásady zahrnuté v pilíři se specificky zaměří zvláště na řešení potřeb a problémů eurozóny. Pilíř by se po svém zavedení měl stát referenčním rámcem pro analýzu výsledků zúčastněných členských států v oblasti zaměstnanosti a sociální oblasti, podporovat reformy na vnitrostátní úrovni a v konkrétnější rovině sloužit jako vodítko pro obnovenou konvergenci v rámci eurozóny.

3.1 Vymezení zásad vhodných pro současnou i budoucí realitu

V příloze tohoto sdělení je předložen k diskusi první, předběžný nástin pilíře. Uvedené zásady byly vybrány kvůli svému hospodářskému i sociálnímu významu pro výkonnost zúčastněných členských států.

Nástinu je strukturován do tří hlavních kapitol:

- Rovné příležitosti a přístup na trh práce, včetně rozvoje dovedností a celoživotního učení a aktivní podpory zaměstnanosti, jež pomohou zvýšit počet pracovních příležitostí, usnadnit přechod mezi různými statusy a zvýšit zaměstnatelnost.
- Spravedlivé pracovní podmínky, jež pomohou nastolit přiměřenou a spolehlivou rovnováhu mezi právy a povinnostmi pracovníků a zaměstnavatelů, jakož i mezi prvky flexibility a jistoty, usnadnit tvorbu pracovních míst a využívání možností zaměstnání a přizpůsobivost podniků a podpořit sociální dialog.

- Přiměřená a udržitelná sociální ochrana, jakož i přístup k vysoce kvalitním základním službám, včetně péče o děti, zdravotní péče a dlouhodobé péče, jež pomohou zajistit důstojný život a ochranu před riziky a plně zapojit jednotlivce do práce a obecně do společnosti.

V nástinu je určena řada politických oblastí, k nimž jsou přiřazeny různé zásady. Tyto zásady vycházejí z řady práv již zakotvených v právních předpisech EU a jiných relevantních pramenech práva a podrobněji stanoví možné způsoby, jak by bylo možné je realizovat. Tyto formulace se rovněž inspirovaly stávajícími pokyny na úrovni EU, například v kontextu koordinace hospodářské politiky, přičemž se snažily zachytit nejnovější trendy.

Situace v Evropě je v souvislosti s jednotlivými zásadami značně odlišná a je nutné řešit mnoho malých i velkých praktických obtíží. Patří k nim většinou odlišné zájmy jednotlivců, podniků a společností, možné kompromisy mezi krátkodobými a dlouhodobými řešeními, existence „šedých zón“, mimo jiné v důsledku rozostření pojmu práce, a otázka „kdo za co platí“, podle toho, zda lze očekávat zapojení soukromého nebo veřejného financování. Výzvu představuje i vytváření nových norem a postupů tak, aby byly v souladu s potřebami dynamického hospodářství, s cílem podpořit proces konvergence mezi regiony a členskými státy směrem k vyšší úrovni.

Logika pilíře a diskusí vedoucích k jeho ustavení nemá tyto rozdíly a napětí skrýt, ale odhalit je a řešit v novém světle, které bere v úvahu měnící se realitu světa práce a odlišnost podmínek v rámci Evropy. Pilíř by tak měl pomoci při modernizaci, rozšíření a prohloubení sociálních práv – na pracovišti i ve společnosti – usnadněním a podporou jejich skutečného využívání a podporou postupů, které mohou být prospěšné pro jednotlivce, podniky i celou společnost.

3.2 Přidaná hodnota pro eurozónu a EU jako celek

Pilíř nepřejímá ani neparafrázuje *acquis* EU, nýbrž podrobněji vysvětluje zásady a závazky, které mohou motivovat k větší konvergenci v rámci eurozóny. A stejně jako pilíř nenahrazuje *acquis*, ani zásady v něm navržené nenahrazují stávající práva, nýbrž nabízejí způsob, jak posoudit a v budoucnosti se přiblížit k lepším výsledkům vnitrostátních politik zaměstnanosti a sociálních politik.

Proces vytváření pilíře by však měl být rovněž příležitostí k přezkoumání *acquis*. Stávající *acquis* bylo vytvářeno krok za krokem, v různých časových obdobích, přičemž některé oblasti pokrývá lépe než jiné. Konzultace týkající se pilíře umožňuje celkový pohled na *acquis*, aby bylo možné přezkoumat jeho význam s ohledem na nové trendy a určit možné oblasti pro budoucí opatření na příslušné úrovni.

Tato revize by měla především sloužit ke zodpovězení následujících otázek: Existují v provádění *acquis* nedostatky? Existují v oblasti sociálních práv stanovených na úrovni EU významné mezery? Jak lze tyto nedostatky nebo mezery vysvětlit? Proto bude také konzultace týkající se pilíře otevřena všem členským státům a měla by rovněž pomoci členským státům, které nejsou členy eurozóny, při rozhodování, zda se do pilíře zapojí.

Činnost na vytváření pilíře doplní další aktuální úsilí o prohloubení HMU⁵ a měla by přispět k práci na bílé knize o budoucnosti evropské hospodářské a měnové unie, plánované na jaro 2017. Zpráva pěti předsedů o dokončení evropské hospodářské a měnové unie zdůraznila zejména potřebu pokračovat v procesu konvergence směrem k odolnějším hospodářským strukturám a ve zvyšování závaznosti těchto procesů ve střednědobém horizontu. Proto je třeba se dohodnout na souboru společných přísných norem, které by se měly mimo jiné zaměřit na trhy práce.

A konečně, právní povaha pilíře samého bude muset přihlížet k rozsahu působnosti a právním omezením na úrovni EU i eurozóny. Například v článku 153 Smlouvy o fungování Evropské unie není jasně stanovena pravomoc Evropské unie přijímat právní předpisy týkající se „odměny“.

Pro účely zřízení pilíře lze zvážit různé nástroje, například doporučení. Komise každopádně považuje za nezbytné zapojit Parlament a Radu, stejně jako ostatní orgány EU, a získat širokou podporu pro jeho provádění.

4. Cíle konzultace

Zřízení pilíře je příležitostí k nasměrování úvah o stávajících sociálních právech, o konkrétních potřebách eurozóny, o měnící se realitě světa práce i o potřebných reformách na všech úrovních. Konzultace by proto měla být co nejrozsáhlejší.

4.1 Navrhované výsledky

Konzultace má tři hlavní cíle:

- Prvním cílem je zhodnotit stávající *acquis* EU. Konzultace by měla zejména pomoci zjistit, do jaké míry jsou stávající práva uplatňována a zůstávají relevantní pro současné i budoucí problémy a/nebo zda by měly být zváženy nové způsoby, jak tato práva zajistit.
- Druhým cílem je zohlednit nové trendy v organizaci práce a společnosti v důsledku demografických trendů, nových technologií a dalších faktorů, jež mají význam pro pracovní život a sociální podmínky. Měla by být aktivně podporována identifikace osvědčených postupů a poznatků získaných v oblasti sociálních inovací.
- Třetím cílem je shromáždit názory a získat zpětnou vazbu ohledně podoby samotného evropského pilíře sociálních práv. Konzultace by měla sloužit k diskusi o jeho rozsahu působnosti a obsahu, jakož i jeho úloze jako součásti sociálního rozměru HMU, k zamyšlení nad konkrétními potřebami eurozóny, k debatě o specifičnosti navrhovaných zásad a k přezkumu souvisejících výzev. Konzultace by rovněž měla členskými státy, které nejsou členy eurozóny, pomoci při rozhodování, zda se do pilíře zapojí.

Konzultace by měla být dokončena do 31. prosince 2016 a Komise na jejím základě předloží konečný návrh pilíře počátkem roku 2017.

⁵ COM(2015) 600 ze dne 21. října 2015 o krocích k dokončení hospodářské a měnové unie.

4.2 Podněcování k diskusi

V následujících měsících bude Komise aktivně spolupracovat s dalšími orgány EU, vnitrostátními orgány a parlamenty, odborovými organizacemi a hospodářskými sdruženími, nevládními organizacemi, poskytovateli sociálních služeb, odborníky z akademické obce i veřejností. Na vnitrostátní úrovni podpoří Komise diskusi prostřednictvím svých zastoupení v členských státech.

Sociální partneři EU budou vyzváni, aby se utváření pilíře aktivně zúčastnili. Komise také požádá o stanovisko Evropský hospodářský a sociální výbor a Výbor regionů.

4.3 Strukturovaná zpětná vazba

Kromě veřejné konzultace budou podkladem pro diskusi tři pracovní linie, jedna pro každý výše navržený výsledek:

- Sociální *acquis* EU: revize.
- Budoucnost práce a systémů sociálního zabezpečení: výzvy a příležitosti.
- Úloha evropského pilíře sociálních práv v rámci prohloubenější a spravedlivější HMU.

Komise uspořádá do konce roku 2016 evropskou konferenci s cílem získat zpětnou vazbu.

4.4 Formování diskuse

Pro konzultaci byly vytvořeny speciální internetové stránky na adrese: <http://ec.europa.eu/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights>

Budou obsahovat:

- toto sdělení a doprovodný pracovní dokument útvarů Komise,
- soubor informačních přehledů vypracovaný útvary Komise, který podrobněji představí ekonomické a právní zdůvodnění oblastí stanovených v nástinu pilíře, jenž je připojen k tomuto sdělení,
- přehled činností plánovaných v rámci jednotlivých pracovních linií uvedených výše,
- seznam setkání a akcí plánovaných v nadcházejících měsících na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni.

5. Otázky v rámci konzultace

Komise vyzývá všechny zúčastněné strany, aby do **31. prosince 2016** odpověděly na otázky uvedené v tomto sdělení a poskytly případné další připomínky.

Lze tak učinit prostřednictvím vyplnění dotazníku on-line, který je k dispozici na výše uvedených internetových stránkách, zasláním informací elektronickou poštou na e-mailovou adresu:

EMPL-EUROPEAN-PILLAR-OF-SOCIAL-RIGHTS@ec.europa.eu

nebo poštou na adresu Evropské komise:

EUROPEAN COMMISSION
Directorate-General Employment, Social Affairs and Inclusion
Rue Joseph II, 27 – 00/120
B-1049 BRUXELLES⁶

Evropská komise zjišťuje názory na následující otázky:

K sociální situaci a sociálnímu acquis EU

1. Co považujete v oblasti zaměstnanosti a v sociální oblasti za nejnaléhavější priority?
2. Jak lze vysvětlit odlišnosti situace v oblasti zaměstnanosti a v sociální oblasti v rámci Evropy?
3. Je *acquis* EU aktuální? Vidíte prostor pro další opatření na úrovni EU?

K budoucnosti práce a systémů sociálního zabezpečení

4. Které trendy mají podle vašeho názoru největší transformační potenciál?
5. Jaká by byla hlavní rizika a příležitosti spojené s těmito trendy?
6. Jaké politiky či praxe v institucích nebo podnicích – aktuální nebo budoucí – můžete doporučit jako referenci?

K evropskému pilíři sociálních práv

7. Souhlasíte se zde nastíněným přístupem ke zřízení evropského pilíře sociálních práv?
8. Souhlasíte s navrhovaným rozsahem působnosti pilíře, jeho oblastmi a zásadami? Jsou některé aspekty prozatím vyjádřeny nebo pokryty nedostatečně?
9. Jaké oblasti a zásady by měly být nejdůležitější v rámci obnovené konvergence v eurozóně?
10. Jakým způsobem by měly být vyjádřeny a realizovány? Vidíte především v nějakých oblastech prostor pro minimální normy nebo referenční kritéria nebo jejich přidanou hodnotu, a pokud ano, jaké?

Je také možné se vyjádřit k jednotlivým oblastem a zásadám navrhovaného pilíře vyplněním konkrétnějšího on-line dotazníku na internetových stránkách konzultace.

⁶ Věnujte prosím pozornost tomu, že všechny zasláné příspěvky budou i s totožností příspěvatele zveřejněny na internetu, pokud nebude autor proti tomuto zveřejnění osobních údajů namítat, že by mohlo poškodit jeho oprávněné zájmy. V takovém případě může být příspěvek zveřejněn anonymně. V ostatních případech příspěvek nebude zveřejněn a ani nebude v zásadě přihlédnuto k jeho obsahu.